

حدیث روز:

پیامبر اسلام (ص)، پُرارج‌ترین مردم کسی است که آنچه را به او مربوط نیست، رهاکند

واحه:

یک طفل شوخ نیست درین کشور خراب دیوانگی به جای دگر می‌بریم ما

اوقات شرعی:

اذان ظهر: ۱۲:۰۰ غروب آفتاب: ۱۶/۵۴
 اذان مغرب: ۱۷/۱۳ نیمه‌شب شرعی: ۲۳/۱۵
 اذان صبح (فردا): ۵/۳۴ طلوع خورشید(فردا): ۷/۰۸

وضعیت

آب و هوای

امروز

گفت‌وگو با اکبر اکسیر، شاعر طنزپرداز درباره‌ی چای و مراسم چای خوری

چایت را بنوش!

☞ دیروز، روز جهانی چای بود. چند سالی است که جهاتیان تصمیم گرفته‌اند روزی را به‌نام این نوشیدنی محبوب در تقویم ثبت کنند تا ایندگان بدانند روزی روزگاری چای محبوبیت زیادی در نوع بشر داشت. هر نقطه‌ای از کره زمین و هر کشوری برای آماده کردن این مایع خوش‌رنگ و خوش‌عطر مراسم و مناسکی دارد. در کشور ما آذری‌ها و ترک‌زبان‌ها بیشتر از مناطق دیگر به چای‌هایی که دم می‌کنند و مراسمی که برای چای دارند، معروفند. چای‌های پررنگی را که آنها می‌خورند معمولاً بیشتر ایرانی‌ها می‌شناسند و وقتی خسته‌اند یک چای ترکی می‌طلبند. چایی غلیظ در لیوانی بزرگ که آنها را سرحال‌کند.

طاهره آشنایی

روزنامه‌نگار

سماورهای نیکلای؛ یادش بخیر

اکبر اکسیر شاعر آذری‌زبان و طنز ساکن آستارا است. بندری که مرز میان آذربایجان و گیلان است و مردمش آذری‌زبانند و رفتار و سبک‌زندگی‌شان بیشتر شبیه مردم آذربایجان است تا گیلان. اکسیر برایم از سماورهای نیکلای روسی می‌گوید که در دوره‌ای به صورت قاچاق از مرز آستارا وارد ایران می‌شد و تعدادشان خیلی کم بود و زمانی که مرز باز شد به صورت انبوه راهی آستارا شدند و از آنجا به کل ایران رفتند. سماورهایی که برخی از آنها طلا بود با کنده‌کاری‌های خاص و شکل‌های بسیار زیبا. اکسیر می‌گوید: تا جایی که یادم می‌آید در ایران سماور نبود و با ورود همین سماورهای نیکلای بود که سماور به خانه‌ها و قهوه‌خانه‌ها (چایخانه‌ها) راه باز کرد. برخی از این سماورها مخصوص حیاط و باغ و فضای باز بود و برخی مخصوص داخل خانه. آنهایی که برای بیرون طراحی شده بودند بیشتر زغالی بودند. حتی یادم هست برای سیزده‌بدر که کنار دریا می‌رفتیم از این سماورها زیاد می‌دیدیم.

چای لاهیجان برای مردان آذربایجان

به اکسیر می‌گویم، شنیده‌ام که اهالی خطه شمال قهوه‌خانه یا چایخانه نداشتند و این اماکن از زمان رضاخان و ساخت و سازهایی که در شمال شروع کرد، باب شد. مردان آذربایجان برای کار به شمال می‌رفتند و در همان زمان بود که چایخانه‌ها را راه‌اندازی کردند. می‌گوید: چای نوشیدنی محبوب همه مردم است؛ از روشنفکر و کتاب‌خوان و استاد دانشگاه و وزیر و وکیل بگیر تا مردم عادی. در این میان به‌ظاهر کارگران چای بیشتر دوست دارند، به این دلیل که خستگی را از آنها می‌گیرد. در هوای داغ تابستان هم اگر می‌خواهی به کارگر لطفی بکنی به او یک چای لیوان چای داغ و مرغوب بده. در زمان رضاخان، مردان قوی از آذربایجان راه می‌افتادند و از آستارا عبور می‌کردند و به نوشهر می‌رفتند برای کار. آن زمان نوشهر نامش «ده نو» بود. این مردان بسیار قوی بودند و بدون هیچ اما و آگری کار می‌کردند و با همت همان‌ها بود که جاده چالوس و خط راه‌آهن ساخته شد. بیشتر

■ روزنامه فرهنگی، اجتماعی صبح ایران ■ صاحب‌امتیاز: سازمان صداوسیما ی جمهوری اسلامی ایران ■ مدیر مسؤؤل: مهدی عرفاتی

■ شایه: ۰۰۳۵۱۷۳۵۰۰-۳۴۳۷۰
 ■ پایگاه اطلاع‌رسانی: www.jamejamdaily.ir
 ■ پست الکترونیکی: info@jamejamdaily.ir

چهارشنبه ۲۶ آذر ۱۳۹۹ | اول جمادی الاول ۱۴۴۲ | صفحه ۱سال بیست و یکم- شماره ۵۸۳۰ استان تهران والبرز ۲۵۰۰ تومان- دیگر استان‌ها ۱۵۰۰ تومان Wednesday - December 16, 2020

■ تهران، بلوار میرداماد، جنب مسجد الغدیر، شماره ۱۱۹
 ■ تلفن: ۰۲۱-۳۳۰۰۴۰۰۰ | دوزنگار تحریریه: ۲۲۲۶۲۵۲
 ■ سازمان‌شهرستان‌ها: ۴۵۸۹۷ | کدپستی: ۱۹۱۱۶۱۸۴۱۳
 ■ مـورـمـشـتـرکـین: ۴۴۲۱۹۳۰ | سازمان آگهی‌ها: ۴۹۱۰۵۰۰۰
 ■ شماره پیامک: ۳۰۰۰۱۱۳۴۰ | روابط عمومی: ۲۲۲۶۲۱۴۲
 ■ چاپ: چاپخانه روزنامه جام‌جم

تهران ۸ / ۳ ۱۳ / ۲ ۲۶ / ۱۴ بندرعباس ۱۲ / ۱ ۱۱ / ۶ ۸ / ۵ ۱۷ / ۸ گرگان ۱۱ / ۶ ۸ / ۵ ۱۷ / ۸

تلنگر

زخم‌های لب‌بسته

☞ کاغذهای روزنامه از جنسی‌اند که با گذر زمان و به‌مرور، زرد و کدر می‌شوند. نازک‌تر از چیزی که الان هستند و شکننده‌تر. برای همین کسانی که به دنبال آرشیو روزنامه‌ها هستند به نگهداری نسخه‌های الکترونیک روی آورده‌اند. این یعنی شما اگر نسخه کاغذی شما‌های از روزنامه را که دوست داشته‌اید در خانه نگه‌دارید بعد از چند ماه شاید دیگر خودتان هم به یاد نیاورید، چراکه کاغذ کاهی را در خانه نگه‌داشته‌اید. حافظه کاغذهای روزنامه کوتاه است. اگر نقدی می‌کنند، اگر گزارشی از فساد می‌دهند، اگر از کار پسندیده‌ای تقدیر می‌کنند، همه را پس از زرد شدن کاغذهای‌شان از خاطر می‌برند. اما هنوز کاغذ شما‌های از روزنامه جام جم که در آن به تمجید حماسه سربازان مرزبانی پرداخته‌ایم، زرد نشده است. اگر نسخه کاغذی‌اش را داشته باشید و سرافشان بروید، خواهید دید آن صفحات هنوز به یاد دارند که از کار سخت و حماسه دلیرانه سربازان مرزبانی نوشته‌ایم. از این‌که جان‌شان را کف دست‌شان می‌گذارند و بالای برجک‌های مرزی پاسبانی می‌دهند. درحالی‌که هر آن احتمال دارد رد گلوله‌هایی از طرف گروه‌های اشرار با قاچاقچیان یا تروریست‌ها، سیاهی‌ها را به‌شکافد و روی خواب راحت خانواده‌شان خط بیندازد.

همیشه در مطبوعات به هر بهانه‌ای شده از سربازان وطن گفته‌ایم و قدرانی کرده و کوشیده‌ایم به مردم منتقل کنیم که کارشان چه‌قدر مهم و دشوار است. اما شاید خیلی کمتر از آن (شاید هم هیچ‌وقت و بدیهه‌هایی که شاید بعضی مواقع یا در معدود جاهایی در قحشان روا شود، نپرداخته‌ایم. شاید هیچ‌وقت به این موضوع که آیا همه پادگان‌های کشور غذای مناسب به سربازان‌شان می‌دهند یا نه، نپرداخته‌ایم. یا به این‌که آیا سربازای در گوشه و کنار کشور وجود دارد که به دلایلی که حشش نیست، نتوانسته به مرخصی و دیدار خانواده‌اش برود؟ حالا که اتفاق دادگستری بابل و رفتار بازپرس و مافوق محترم سرباز وظیفه‌شناس بابلی را همه خوانده و شنیده‌ایم، بد نیست رسانه‌ها به این بپردازند که آیا همه سربازان در همه جای کشور این «خدمت مقدس سربازی» را عادلانه و منصفانه می‌گذارند؟

کافه میرداماد

چای لب‌سوز و چای پاسبان دیده

اکسیر می‌گوید: آذری‌ها معمولاً چای را در استان‌های کمرباریک می‌نوشند. اگر مهمانی داشته باشند که خیلی برایشان عزیز باشد برای او در لیوان‌های بزرگی که ظاهر زیبایی هم دارد، چای می‌ریزند. در عروسی‌ها چای دو رنگ به عروس و داماد می‌دهند که نمادی است از سرد و گرم زندگی. دو سوم استان را با آب جوشی که با شکر اشباع و شیرین شده می‌ریزند و یک سوم آن را چای. این دو با هم مخلوط نمی‌شود و چای دو رنگ را شکل می‌دهد. ما ترک‌ها چای را داغ داغ می‌نوشیم که لب‌سوز است و لب‌دوز بدون این که توجه کنیم این داغی چه زیان‌هایی برای بدنمان دارد. حتماً شنیده‌اید که سرطان مری در آذربایجان زیاد است، یکی از دلایلش همین خوردن چای داغ است. به چای کم‌رنگ هم که می‌گویم چای پاسبان دیده که الان در همه جای ایران باب شده است. این اصطلاح و ریشه‌اش برمی‌گردد به زمان رضاخان که به‌خصوص مردم گیلان، آستارا و مازندران از پاسبان‌هایش می‌ترسیدند. نیما یوشیج هم در نامه‌هایش به نظمی‌چی‌ها و ترسی که ایجاد کرده بودند اشاره می‌کند که شب‌ها از ترس آنها از خواب می‌پریده، چون هر لحظه در شبانه‌روز امکان داشته به داخل خانه بیایند و همه جا را برای پیدا کردن مدرکی که علیه رضاخان است یا از توده‌های هاست بگردند. نظمی‌چی‌ها یا همان پاسبان‌ها کنار پنجره‌ها می‌ایستادند و گوش می‌دادند که مردم در خانه خود چه می‌گویند، مردم از آنها خیلی می‌ترسیدند و تا آنها را می‌دیدند رنگشان می‌پرید و کم‌کم این اصطلاح بین مردم باب شد که به چای کم‌رنگ که معلوم بود چند بار روی آن آب گرفته شده می‌گفتند چای پاسبان دیده.

و کارمندی است و مدام باید در حال بدو بدو باشند، نمی‌خورد. آنها بهتر است همان چای‌های پر رنگ مصنوعی کیسه‌ای را بنوشند که در کمتر از یک دقیقه رنگ می‌دهد. چای لاهیجان باید یک ساعت روی سماور یا کتری که آتشش نرم است، دم بکشد تا خوش عطر و خوش‌رنگ شود. اگر زمان دم کم باشد، چای گس می‌شود و خوردنش لذتی ندارد.

وقتی وارد آنها می‌شوی آن قدر دود است که آدم‌ها دیده نمی‌شوند. دیگر نه چای مهم است و نه حافظ و فردوسی.

زمان خاص دم کشیدن چای لاهیجان
 چای لاهیجان دیر دم است و به درد شهرنشینانی که مثلاً در تهران زندگی می‌کنند و شغلشان روزنامه‌نگاری

امروز در تاریخ:

☞ سالروز درگذشت مولانا (۱۲۷۳ م)
 ☞ زادروز بتهوون، آهنگساز معروف آلمانی (۱۷۷۰ م)
 ☞ درگذشت سیمون بولیوار، قهرمان معروف آمریکای جنوبی (۱۸۳۰ م)
 ☞ خودسوزی مرد تونس و آغاز انقلاب در کشورهای عربی (۲۰۱۰ ش)

حکمت‌ه:

☞ و دانش، میراثی است گرانمایه و ادب، زیوریهایی نوبه نو و اندیشه، آینه صافی است.

پادشاه باریش و کله آشی چه کرد

☞ در یکی از زمان‌های گذشته پادشاهی بر سرزمین‌های شمالی حکومت می‌کرد که پادشاهی عصبانی و غضبناک بود و به‌محض دیدن کوچک‌ترین اشتباه از سوی اطرافیان

امید مهدی‌نژاد

طنزنویس

و درباریان، دستور کشتن یا زندانی کردن یا تبعید آنان را صادر می‌کرد. روزی مسوول ستاد تشریفات پادشاه که وظیفه انداختن و جمع کردن سفره و آماده کردن و چیدن غذا را برعهده داشت، پس از آن‌که خدمتکاران سفره را انداختند و غذاها را چیدند، شخصاً یک کاسه برداشت و داخل آن آش ریخت و با قاشق به حضور پادشاه برد. اما همین که قاشق را داخل آتش گذاشت، یک قطره از آش به ریش پادشاه پرید. پادشاه عصبانی شد و دستور قتل مسوول ستاد تشریفات را صادر کرد. مسوول ستاد تشریفات به گریه افتاد و به پادشاه گفت: ای پادشاه، من قصدی در این کار نداشتم و اگر امکان دارد مساعدت فرمایید و از تقصیر من درگذرید. پادشاه گفت: اتفاقاً در نمی‌گذرم تا برای دیگران درس عبرتی شود که موقع خدمت به پادشاه حواس خود را جمع کنند و از سهل انگاری و غفلت برحذر باشند. مسوول ستاد تشریفات که از بخشش پادشاه به طرق عادی ناامید شده بود فکری کرد و کاسه آتش را برداشت و آن را روی سر پادشاه خالی کرد. پادشاه گفت: چرا همین کردی؟ مسوول ستاد تشریفات گفت: نخواستم در مملکت شایع شود که شاه یکی از خادمان خود را بی‌دلیل کشته است.

این جسارت را کردم که در صورت مردن حقم باشد و پشت سر شما حرفی نزنند. پادشاه که از این کاسه‌لیسی و پاچه‌خواری خوشش آمده بود، دید حیف است چنین کسی کشته شود، پس نهنتم از گناه وی درگذشت بلکه او را با حفظ سمت قبلی به سمت مسوول کمیته اطلاع‌رسانی و روابط عمومی هم منصوب کرد. وی سپس قطره آتش را از روی ریش خود پاک کرد و با کله آشی به خوردن بقیه غذاها پرداخت.

بوق اشغال با

داریوش ارجمند

سابقه بیشترین بی‌خوابی؟ سه روز فیل‌برداري همزمان در آدم برقی و شیخ مفید.

چقدر از تهور و سماجت خوشتان می‌آید؟ از سماجت نه، مگس صفت است از تهور اگر معنا داشته باشد.

چقدر از گشاده‌رویی و انعطاف؟ به شرایط بستگی دارد. چقدر به اخلاق اعتقاد دارید؟ اقوام روزگار به اخلاق زنده‌اند.

بهترین نام ایرانی؟ بل. سیاست‌تان در زندگی؟ بی‌سیاستی. تلخ‌ترین خاطره در کار سینما؟ روزی که ناصر تقوایی کارگردانی سریال کوچک جنگلی را رها کرد یا رها نکردنش (صفحه ۵)

تحریم طالبان از سوی سازمان ملل

طالبان به خاطر نادیده گرفتن قوانین بین‌المللی از سوی شورای امنیت سازمان ملل در آستانه تشدید یا تحریم قرار گرفته است. این در حالی است که کارکنان سازمان ملل در حال ترک افغانستان هستند. شورای امنیت سال گذشته نیز برای تحت فشار قرار دادن طالبان تحریم‌هایی علیه این گروه تصویب کرد. (صفحه ۱۳)

حمایت رهبر انقلاب از مردم فلسطین

آیت‌ا... خامنه‌ای رهبر معظم انقلاب روز گذشته در نماز جمعه تهران ضمن تبیین وظایف مسؤؤلان نظام اسلامی و مردم در کلام و سیره امام علی (ع) مساله فلسطین را مساله جهان اسلام خواندند. ایشان تاکید کردند در حمایت از ملت مظلوم فلسطین مراسم روز جهانی قدس امسال پرشورتر و کوبنده‌تر از هر زمان دیگر در سراسر جهان اسلام برگزار خواهد شد. (صفحه یک)

فعلا در خوزستان

سیل نمی‌آید

اهواز – خیزن‌گار جم : دبی رودخانه‌های کارون و کرخه کاهش یافت. بارندگی‌های اخیر خوزستان موجب افزایش آب رودخانه‌های استان شده؛ به طوری که سطح آب کارون در اهواز تا کف بلوار ساحلی شط بالا آمد اما متعاقب آن کارون و کرخه فروکش کردند. به گفته

مهندس رستمی؛ مدیرکل حوادث غیرمترقبه استانداری دبی کارون از ۳۲۰ مترمکعب به ۲۳۱ مترمکعب در ثانیه کاهش یافته و خطر سیل مرتفع شده است. (صفحه یک)

مسجد جامعی سرپرست وزارت ارشاد شد

رئیس جمهوری روز پنجشنبه با قدرانی از تلاش‌های مه‌جارانی، استعفا ی او را از سمت وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی پذیرفت و او را به سمت مشاور خود و رئیس مرکز بین‌المللی گفت‌وگوی تمدن‌ها منصوب کرد.

همچنین رئیس جمهوری طی

حکمی احمد مسجد جامعی را به سمت سرپرست وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی منصوب کرد. مسجد جامعی پیش از این قائم‌مقام این وزارتخانه بود (صفحات ۱ و ۲)

مردم قدرت خرید خودرو ندارند

رئیس هیات‌مدیره شرکت ایران خودرو اعلام کرد: قدرت خرید مردم در کشور برای خرید خودرو بسیار پایین است و نمی‌توان گفت که قیمت خودرو گران است.

اسماعیلی در ادامه گفت: بر اساس مقررات نظام بانکی هیچ کسی نمی‌تواند برای خرید خودروی سواری وام بگیرد به همین دلیل امکان خرید قسطی خودرو وجود ندارد. روند رشد صنعت خودرو در شرایطی بود که کشور با بدترین شرایط اقتصادی مواجه بود و حتی نظام بانکی از پرداخت ۵۰ هزار دلار به صنعت خودرو ناتوان بود. در چنین شرایطی رشد خودرو پشتوانه پول کشور شد. (صفحه ۴)

